

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

комунального закладу

«Харківський ліцей № 183

Харківської міської ради»

В.В.КАРПЕНКО

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

комунального закладу

«Харківський ліцей № 183 Харківської міської ради»

III ступінь

для учнів 10-12-х класів

ПОГОДЖЕНО

на засіданні педагогічної ради

комунального закладу

«Харківський ліцей № 183

Харківської міської ради»

протокол від 25.05.2023 № 09

Голова педагогічної ради,

директор

В.В.КАРПЕНКО

Загальні положення

Освітня програма комунального закладу «Харківський ліцей № 183 Харківської міської ради» (далі – ХЛ № 183) (повна загальна середня освіта) розроблена на виконання:

- Закону України «Про освіту»,
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»,
- Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»,
- Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 08 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160 “Про внесення змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19 квітня 2021 року за № 528/36150),
- Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 23 квітня 2019 року № 536 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160 “Про внесення змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22 травня 2019 року за № 547/33518),
- Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 08 вересня 2020 року № 1115, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 року за № 941/35224,
- Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493)

Освітня програма повної загальної середньої освіти (далі - Освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які подані в рамках навчальних планів (додаток 1-3);

- очікувані результати навчання учнів; пропонований зміст окремих предметів, логічну послідовність їх вивчення;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати (або продовжити) навчання за цією Освітньою програмою.

Типові освітні програми, за якими розроблено освітню програму закладу освіти

№ з/п	Клас	Примітка	Варіант Типових освітніх програм, затверджених Міністерством освіти і науки України
1	10	Вечірня форма (2-річний термін навчання) з 4-денним режимом занять	Навчальний план Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджений наказом МОН України від 28.11.2019 № 1493 (додаток № 2, адаптований)
2	10	Вечірня форма (3-річний термін навчання) з 4-денним режимом занять	Навчальний план Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджений наказом МОН України від 28.11.2019 № 1493 (додаток № 2, адаптований)
3	11	Вечірня форма (3-річний термін навчання) з 4-денним режимом занять	Навчальний план Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджений наказом МОН України від 28.11.2019 № 1493 (додаток № 2, адаптований)
4	12	Вечірня форма (3-річний термін навчання) з 4-денним режимом занять	Навчальний план Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджений наказом МОН України від 28.11.2019 № 1493 (додаток № 2, адаптований)
5	12	Дистанційна форма	Навчальний план Типової освітньої

	(3-річний термін навчання) з 3-денним режимом занять	програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджений наказом МОН України від 28.11.2019 № 1493 (додаток № 2, адаптований)

Учні-екстерни, які здобувають освіту за курс повної загальної середньої освіти, опановують навчальний матеріал самостійно відповідно до Додаток 5 “Перелік навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня. 10-11 класи” цієї освітньої програми.

Оцінювання екстернів проводиться з усіх предметів інваріантної складової річного навчального плану 10-11 класів. Наслідком цього оцінювання є виставлення річної оцінки з кожного предмета. Оцінювання проводиться до 30 травня поточного року. Оцінювання осіб, які навчалися чи навчаються за кордоном, та осіб, які проживають на неконтрольованій території, може проводитися протягом всього календарного року.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Річний навчальний план для класів з вечірньою, заочною формами здобуття освіти включає:

базові предмети («Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія»);

вибірково-обов'язкові предмети («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»);

додаткові години на окремі предмети, факультативні курси, індивідуальні заняття.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 10-12-х класів з вечірньою формою здобуття освіти – 23 години на тиждень/805 годин/навчальний рік.

Навчальний час у разі організації здобуття освіти за дистанційною формою встановлюється закладом освіти відповідно до навчального плану для заочної форми здобуття освіти за типовою освітньою програмою із розрахунку – 17 годин на тиждень/525 годин/навчальний рік. За умови заочної форми здобуття освіти кількість обов'язкових заліків становить 28 протягом навчального року. Детальний розподіл навчального навантаження

на тиждень окреслено у Річному навчальному плані ХЛ № 183 III ступеня (далі –Навчальний план).

Навчальний план ХЛ № 183 складений за другим варіантом організації освітнього процесу (таблиця 2 до Типової освітньої програми).

Рішення про розподіл годин варіативної складової приймає заклад загальної середньої освіти, враховуючи профільне спрямування, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу та бажання учнів. На профільному рівні в 10-12 класах будуть вивчатись українська мова, історія України та біологія (відповідно до поданих заяв батьків чи повнолітніх громадян).

ХЛ № 183 – це заклад освіти, який надає профільну середню освіту, яка здобувається протягом трьох років.

Здобуття профільної середньої освіти забезпечується відповідно до профілів навчання з навчальним навантаженням та з можливістю обрання учнями навчальних предметів (інтегрованих курсів, інших освітніх компонентів) в обсягах, що визначаються законодавством України.

Зміст профільного навчання в 10-12-х класах реалізується шляхом збільшення годин на вивчення профільних предметів.

Якість загальної середньої освіти забезпечується через реалізацію інваріантної та варіативної складових навчального плану, які обов'язково фінансуються з відповідних бюджетів.

Варіативність змісту середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Навчальний план зорієнтований на роботу закладу за чотирьохденним навчальним тижнем (для класів з вечірньою формою здобуття освіти) та трьохденним навчальним тижнем (для класів з дистанційною формою здобуття освіти).

Мовою освітнього процесу в ХЛ № 183 є державна мова.

Основними напрямками диференціації навчання є розширення вивчення окремих предметів, доповнення інваріантної складової навчальних планів додатковими предметами та курсами за вибором учнів, факультативами; запровадження індивідуальної форми навчання. (таблиця 2 до Типової освітньої програми).

Години інваріантної та варіативної складових, що не мають повної кількості годин (0,5; 1,5), будуть викладатись за системою “чисельник/знаменник”, враховуючи допустиме навчальне навантаження учнів та розклад уроків.

Термін здобуття освіти за вечірньою та дистанційною формами залежить від балів у свідоцтві про здобуття базової середньої освіти - для учнів з початковим та середнім рівнем - 3 роки, - для учнів з достатнім та

високим рівнем – 2 роки. Але за підсумками першого навчального року (10 класу), за наявності достатнього та високого рівнів навчальних досягнень, здобувачі освіти можуть прискорено завершити здобуття повної загальної середньої освіти шляхом переведення до випускного класу (рішенням педагогічної ради на підставі заяви одного з батьків, інших законних представників чи самого учня (у разі досягнення повноліття). У такому випадку здобувач освіти складає академічну різницю за графіком, затвердженим наказом директора (розділ II Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти).

У 10-му класі з дворічним терміном навчання запроваджується профіль української філології, а у 10-му класі з трьорічним терміном навчання — біологічний профіль.

У 2023/2024 навчальному році учні 11-А класу з трьорічним терміном навчання продовжують вивчати біологію на профільному рівні; учні 12-А класу з трьорічним терміном навчання продовжують вивчати історію України на профільному рівні; учні 12-Б класу з трьорічним терміном навчання продовжують вивчати українську мову на профільному рівні. Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів: - профільний предмет; - факультативний курс. Кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених навчальним планом на вивчення відповідного базового предмета, і кількості годин, передбачених на профільні предмети. У разі залишку навчальних годин, передбачених на вивчення профільного предмета, школа використовує їх для збільшення кількості годин на вивчення факультативних курсів.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити

		правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.

		Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати

		аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток»,

«Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.

Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового

світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Естетична культура

Математика

Природознавство

Технології

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Програма 10 класу з 2-річним терміном здобуття освіти опановується учнями за 1 навчальний рік. Програма 10 класу з 3-річним терміном здобуття освіти опановується учнями за 1,5 навчального року

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

формування компетентностей;

розвитку компетентностей;

перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;

корекції основних компетентностей;

комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з

роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується для вечірньої форми здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Здобуття освіти за заочною формою відбувається під час короткочасних сесій та у проміжку між ними. Форми організації освітнього процесу в сесійний та міжсесійний періоди визначаються цією освітньою програмою. У міжсесійний період проводяться:

- заняття з предметів інваріантної складової змісту освіти;
- факультативи;
- групові консультації, необхідні для корекції навчальних умінь та навичок, передбачених програмою окремих предметів.

Групова консультація – форма навчання, коли заняття проводяться вчителем з групою учнів постійного складу впродовж навчального року відповідно до розкладу групових консультацій. Групова консультація спрямована на подолання труднощів, які виникають в учнів під час самостійного опрацювання навчального матеріалу або виконання певного завдання. Відвідування групових консультацій є обов'язковим для всіх учнів даної групи. Оскільки на опанування учнями заочних класів програмового матеріалу відводиться менша кількість годин з кожного предмета, ніж в денній школі, певну частину навчального матеріалу з кожного предмета учні

повинні опрацювати самостійно. Вчитель керує цим процесом, на відміну від екстернатної форми, де весь матеріал повністю опановується самостійно. Розклад групових консультацій складається відповідно до робочого навчального плану з дотриманням педагогічних та санітарно-гігієнічних норм 13 та вимог і затверджується директором школи. Дні тижня, вільні від консультацій у школі, надаються учням для самопідготовки. Кількість обов'язкових заліків з усіх предметів інваріантної складової змісту освіти - 28 (у кожному класі на рік). У кінці кожного семестру проводяться залікові тижні (два останні). Заліки можуть бути комбінованими, тобто містити запитання для усної відповіді та письмові завдання, чи письмовими. За умови відвідування усіх консультацій, виконання усіх запланованих видів робіт, ведення конспектів, усних відповідей, учень може отримати залік автоматично на основі поточних балів. Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей.

Технології дистанційного навчання

В закладі освіти відсутнє укриття, тому під час організації здобуття освіти за різними формами (вечірньою), заочною, екстернатною використовуються технології дистанційного навчання.

Мета:

- забезпечення вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів), впровадження профільного навчання;
- забезпечення проведення навчальних занять і консультацій, оцінювання результатів навчання учнів;
- забезпечення проведення додаткових індивідуальних та/або групових консультацій та/або занять для учнів із навчальних предметів, з яких проводиться державна підсумкова атестація на відповідному рівні повної загальної середньої освіти, та з яких рівень досягнутих результатів навчання менше середнього рівня результатів навчання учнів відповідного року навчання у відповідному закладі освіти;
- забезпечення освітнього процесу для учнів, які з певних причин не можуть відвідувати заклад освіти з денною формою навчання;
- забезпечення освітнього процесу для учнів, які перебувають за кордоном.

Рішення про використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі приймається педагогічною радою закладу.

Педагогічні працівники самостійно визначають режим проведення навчальних занять (синхронний, асинхронний). При цьому не менше 30 відсотків навчального часу, передбаченого освітньою програмою закладу освіти, організовується в синхронному режимі, решта - в асинхронному.

Оцінювання результатів навчання учнів проводиться за видами оцінювання, визначеними відповідним законодавством, і відповідно до критеріїв, визначених Міністерством освіти і науки України.

Дистанційна форма здобуття освіти

Дистанційне навчання здійснюється відповідно до освітньої програми закладу освіти та має забезпечувати виконання суб'єктами дистанційного навчання державних стандартів освіти. Учні зараховуються на дистанційну форму навчання незалежно від території обслуговування.

З метою забезпечення в закладі освіти єдиних підходів до створення електронного освітнього середовища, для забезпечення дистанційного навчання використовуються навчальна платформа “Нові знання”, для проведення онлайн-уроків — Zoom.

Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, консультацій забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації в синхронному або асинхронному режимі.

Не менше 30 відсотків навчального часу, передбаченого освітньою програмою закладу освіти, організовується в синхронному режимі, решта - в асинхронному режимі.

Оцінювання результатів навчання учнів проводиться за видами оцінювання, визначеними відповідним законодавством, і відповідно до критеріїв, визначених Міністерством освіти і науки України. Державна підсумкова атестація учнів проводиться відповідно до законодавства.

Організація освітнього процесу під час дистанційного навчання здійснюється з дотриманням вимог законодавства про освіту, захисту персональних даних, а також санітарних норм та правил.

Облік навчальних занять і результатів навчання учнів здійснюється в електронному класному журналі на платформі “Нові знання”. На сторінках обліку проведених уроків у розділі “Домашнє завдання” вчителі зазначають режим проведення заняття (синхронний/асинхронний). Відмітка про відсутність учні може робитися лише під час навчального заняття в синхронному режимі. Проведення всіх навчальних занять (незалежно від режиму проведення) датується відповідно до календарно-тематичного планування.

Зарахування (переведення) на дистанційну форму навчання здійснюється за наказом керівника закладу на підставі особистої заяви повнолітньої особи або одного з батьків чи особи, яка їх замінює, для неповнолітніх громадян.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;
навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
якість проведення навчальних занять;
моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності;
контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу профільної середньої освіти має передбачати досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма комунального закладу "Харківський ліцей № 183 Харківської міської ради" сформована на основі Типової освітньої програми, схвалюється педагогічною радою освіти та затверджується директором.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу освіти.

На основі освітньої програми закладу освіти, заклад складає та затверджує річний навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Дана освітня програма вводиться в дію з 2023/2024 навчального року для учнів 10-12-х класів ХЛ № 183.

Директор комунального закладу
«Харківський ліцей № 183
Харківської міської ради»

В. В. КАРПЕНКО

Додаток 1
складений відповідно до Освітньої програми
для здобувачів освіти III ступеню комунального
закладу «Харківський ліцей № 183
Харківської міської ради»

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 10-А класу з 2-річним терміном здобуття освіти
Вечірна форма навчання

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
	10-А
Базові предмети	
Українська мова	1+3
Українська література	2
Зарубіжна література	1
Іноземна мова (англійська)	1,5
Історія України	1
Всесвітня історія	1
Громадянська освіта	1
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	2+1
Біологія і екологія	1,5
Географія	1
Фізика	2
Хімія	1
Вибірково-обов'язкові предмети	
Інформатика	1
Мистецтво	1
Разом	18+4
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	
Індивідуальні та групові заняття, консультації (Українська мова)	1
Разом	1
Всього	23

Директор комунального закладу
«Харківський ліцей № 183
Харківської міської ради»

В.В.КАРПЕНКО

Додаток 2

складений відповідно до Освітньої програми
для здобувачів освіти III ступеню комунального
закладу «Харківський ліцей № 183
Харківської міської ради»

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 10-12-х класів з 3-річним терміном здобуття освіти
Вечірня форма навчання

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	10-Б	11-А	12-А
Базові предмети			
Українська мова	1+1	1+1	2
Українська література	2	1+1	1+1
Зарубіжна література	1	0,5+0,5	0,5+0,5
Іноземна мова (англійська)	1+0,5	1	2
Історія України	1	1+1	1+2
Всесвітня історія	1	0,5+0,5	0,5+0,5
Громадянська освіта	1	1	-
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	2+1	2+1	2+1
Біологія і екологія	1,5+2,5	1+3	1,5
Географія	1,5	1	-
Фізика і астрономія	2	2	3
Хімія	1	1	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети			
Інформатика	1	1	1
Мистецтво	1	1	1
Разом	18+5	15+8	17+6
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття			
Індивідуальні та групові заняття, консультації (Історія України)			1
Разом			1
Всього	23	23	23

Директор комунального закладу
«Харківський ліцей № 183»
Харківської міської ради

В.В.КАРПЕНКО

Додаток 3
складений відповідно до Освітньої програми
для здобувачів освіти III ступеню комунального
закладу «Харківський ліцей № 183
Харківської міської ради»

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 12-Б класу з 3-річним терміном здобуття освіти
Дистанційна форма навчання

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
	12-Б
Базові предмети	
Українська мова	2+2
Українська література	1
Зарубіжна література	0,5
Іноземна мова (англійська)	1
Історія України	1
Всесвітня історія	0,5+0,5
Громадянська освіта	-
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	1,5+1
Біологія	1,5
Географія	-
Фізика і астрономія	1,5
Хімія	1
Вибірково-обов'язкові предмети	
Інформатика	1
Мистецтво	1
Разом	13,5+3,5
Всього	17

Директор комунального закладу
«Харківський ліцей № 183
Харківської міської ради»

В.В.КАРПЕНКО

Додаток 4
складений відповідно до Освітньої програми
для здобувачів освіти III ступеню комунального
закладу «Харківський ліцей № 183
Харківської міської ради»

**ЗВЕДЕНА ТАБЛИЦЯ
КІЛЬКОСТІ ОБОВ'ЯЗКОВИХ ЗАЛКІВ,
ЯКІ ПОВИННІ ЗДАТИ УЧНІ ЗАОЧНИХ КЛАСІВ
ПРОТЯГОМ НАВЧАЛЬНОГО РОКУ**

№ з/п	Навчальні предмети	Класи
		12-Б
1	Українська мова	5
2	Українська література	2
3	Зарубіжна література	1
4	Іноземна мова (англійська)	2
5	Історія України	2
6	Всесвітня історія	2
7	Громадянська освіта	-
8	Математика	3
9	Біологія	2
10	Географія	-
11	Фізика і астрономія	3
12	Хімія	2
13	Інформатика	2
14	Мистецтво	2
Всього		28

Директор комунального закладу
«Харківський ліцей № 183
Харківської міської ради»

В.В.КАРПЕНКО

Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня
(затверджені наказами МОН від 23.10.2017 № 1407 та від 24.11.2017 № 1539
(зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022
№ 698); - навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і
науки України» наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698 «Про
надання грифа оновленим навчальним програмам»)

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Рівень стандарту
2.	Українська мова	Профільний рівень
3.	Біологія і екологія	Рівень стандарту
4.	Біологія і екологія	Профільний рівень
5.	Всесвітня історія	Рівень стандарту
6.	Географія	Рівень стандарту
7.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту
8.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
9.	Інформатика	Рівень стандарту
10.	Історія України	Рівень стандарту
11.	Історія України	Профільний рівень
12.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту
13.	Мистецтво	Рівень стандарту
14.	Українська література	Рівень стандарту
15.	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Ляшенка О. І.)	Рівень стандарту
16.	Хімія	Рівень стандарту
17.	Іноземні мови	Рівень стандарту

Директор комунального закладу
«Харківський ліцей № 183
Харківської міської ради»

В.В. КАРПЕНКО